

ગ્રંથાલય એક વ્યવસાય અને વ્યવસાયિક નીતિમતા

સાર:

આધુનિક યુગને માહિતી પ્રધાન સમાજ સાથે સાંકળી શકાય છે. વળી મનુષ્ય એ એક સામાજિક પ્રાણી છે. જે સમાજમાં રહીને જ સંસ્કૃતિ અને અનુભવોનો વિશાળ રાષ્ટ્રીય વારસો પ્રાપ્ત કરી શકે એ તો અનિવાર્ય બાબત બની જાય છે. પરંતુ અર્વાચીન સમય સંજોગોમાં જ્ઞાનનો વ્યાપ વિશાળ બની ગયો છે અને એટલે જ એકલા હાથે તેનો સંપૂર્ણ અભ્યાસ શક્ય નથી. આથી જ ગ્રંથાલયોનું પ્રદાન ખુબજ મહત્વનું છે. મનુષ્યની સિમિત શક્તિઓને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રંથાલય દ્વારા જ સમાજ નો વિકાસ સાધી શકાય છે. માહિતી અને જ્ઞાન માનવ વિકાસના દરેક ક્ષેત્ર માટે ખુબજ મહત્વરૂપ અને અમૂલ્ય હોય છે અને એટલે જ ગ્રંથાલય એક એવી સંસ્થા છે જે માહિતી અને જ્ઞાન નું સંકલન, સંગ્રહ, પ્રક્રિયા, વ્યવસ્થા, વિતરણનું કાર્ય કરે છે. પરિણામે ગ્રંથાલયના ગ્રંથપાલ કે કર્મચારી તરીકે પણ સામાન્ય વ્યક્તિની જરૂરીયાત ન રહેતા એક શિક્ષિત, વ્યવસાયિક યોગ્યતા ધરાવતા તેમજ તાલીમ પામેલા કર્મચારીઓની જરૂરીયાત રહે છે.

વ્યવસાયના ક્ષેત્રમાં માનવશક્તિની જરૂરીયાત તેની ઉપયોગીતાનાં કારણે હોય છે. જેવી રીતે એક વ્યવસાય પોતાની કાર્યક્ષમતા અને યોગ્યતાના આધાર પર નાણા પ્રાપ્ત કરે છે. તેવી જ રીતે Librarian પણ તેની યોગ્યતાના આધાર પર જુદા જુદા સ્તરોના પદોમાંથી પોતાના સ્તરને સમાન પદની પ્રાપ્તિ કરે છે

ચાવીરૂપ શબ્દો:

ગ્રંથાલય, વ્યવસાય, વ્યવસાયિક યોગ્યતા, વ્યવસાયી, વ્યવસાયિકતા, ગ્રંથાલય વ્યવસાયના ઉદ્દેશ્યો, વ્યવસાયિક નીતિમતા

પ્રસ્તાવના:

ગ્રંથાલય પરંપરા પ્રાચીન સમય થી અસ્તિત્વમાં આવેલ છે. આજે વર્તમાન યુગમાં પણ તે પોતાની સેવા સમાજ ને આપી રહેલ છે. પરંતુ પ્રાચીન સમયની ગ્રંથાલય ભૂમિકા અને વર્તમાન સમયના ગ્રંથાલયની ભૂમિકામાં ઘણો તફાવત જોવા મળે છે.

ગ્રંથાલય દેશની શિક્ષણ વ્યવસ્થાનું હૃદય માનવામાં આવે છે. કોઇપણ રાષ્ટ્રમાં સામાજિક, આર્થિક, શૈક્ષણિક અને સાંસ્કૃતિક વિકાસમાં ગ્રંથાલય એક મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા અદા કરે છે. આજે ગ્રંથાલયો માત્ર Library જ નહિ Information Center પણ માનવામાં આવે છે. એટલે જ Information ની ઉપયોગીતા અને પ્રયોગની દ્રષ્ટિ એ User પ્રત્યે તેની જવાબદારી વધારે રહે છે. ગ્રંથાલયોમાં આજકાલ Users માટે Information સંબંધિત

અનેક કાર્યો જેમ કે માહિતીની પસંદગી, સંગ્રહ, લેવડદેવડ, વિશ્લેષણ વગેરે અનેક કાર્યો ગ્રંથાલયમાં કરવામાં આવે છે. જો કે આજના Librarian એ માત્ર ઉપરોક્ત કાર્યો જ નથી કરવાના અને એટલે જ તેનામાં ઉચ્ચકક્ષાની વ્યવસાયિક અને સંચાલકીય યોગ્યતા જરૂરી છે.

Library આજે Information Center, Information Analysis Center, Referral Center વગેરે સમાનાર્થી શબ્દથી ઓળખાય છે, તેમજ તેના કાર્યોમાં પરંપરાગત સ્વરૂપ ન રહેતા વિવિધતા જોવા મળે છે. પરિણામે ગ્રંથાલયના ગ્રંથપાલ કે કર્મચારી તરીકે પણ સામાન્ય વ્યક્તિની જરૂરીયાત ન રહેતા એક શિક્ષિત, વ્યવસાયિક યોગ્યતા ધરાવતા તેમજ તાલીમ પામેલા કર્મચારીઓની જરૂરીયાત રહે છે. આજે Librarian શબ્દ Outdated થયેલ છે. જ્યારે Information Assistant, Information provider, Public Relation Officer, Information Consultant જેવા નામથી ઓળખાય છે, જે Library માટે Higher Authority હોય છે.

જો કે ઘણા સમયથી એ પ્રશ્ન ઉદભવતો રહેલ છે કે Library ને એક Profession નો દરજ્જો આપવો કે નહિ આ સંદર્ભમાં જુદા જુદા વિદ્વાનોએ પોતાના મત રજૂ કરેલ છે.

જે લોકો ગ્રંથાલય ને વ્યવસાય તરીકે નથી ગણતા એ લોકોનો મત એવો છે કે Librarianship એ સમાજની કોઈ અનિવાર્ય આવશ્યકતા નથી કે જેટલી આવશ્યકતા વ્યવસાયની છે. એક વિદ્વાનની દલીલ એવી છે કે Librarian બધાજ વિષયોથી માહિતગાર હોય છે, પરંતુ અન્ય વ્યવસાયિકો કોઈ ચોક્કસ વિષયક્ષેત્રમાં પારંગત હોય છે.

અન્ય વિદ્વાનો એવું માને છે કે Librarianship એ સંપૂર્ણપણે વ્યવસાય નથી પરંતુ ધીમે ધીમે વ્યવસાયનું સ્વરૂપ લઈ રહેલ છે. કારણ કે તે વ્યવસાયની કેટલીક લાક્ષણિકતા ધરાવે છે, પરંતુ સંપૂર્ણ આવશ્યકતાને પૂર્ણ કરી શકતો નથી.

અન્ય જૂથ એવું માને છે કે Library એ સંપૂર્ણ રૂપથી Profession છે. મેલ્વિલ ડ્યુઈ પ્રથમ વ્યક્તિ હતા જેમણે આ વિધાન રજૂ કર્યું. અમુક વિદ્વાનો એવું માને છે કે Librarian સમાજમાં એક મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે તેણે પોતે લીધેલા શિક્ષણ, જ્ઞાન, તાલીમ, અનુભવ અને આવડત નાં આધારે User ને Guide line પૂરી પાડે છે આથી તે વ્યવસાય છે. ભારતમાં આ કાર્ય કરવામાં ડો. એસ. આર. રંગનાથન નાં પ્રયાસો છે.

અર્થ અને વ્યાખ્યા:

વ્યવસાય:

વ્યવસાય એટલે વિજ્ઞાન અથવા કળાની એક ખાસ શાળાનું વ્યાપક શિક્ષણ કોઈ એક દ્વારા મેળવવામાં આવે. વ્યવસાયના સમાનાર્થી શબ્દો રોજગાર, ધંધો, વ્યાપાર વગેરે હોઈ શકે.

જો કે ધંધો એ સામાન્ય શબ્દ છે. જેમાં વ્યક્તિ તેની આજીવિકા માટે કાર્ય કરતો હોય છે, જ્યારે વ્યવસાયમાં ખાસ જ્ઞાન અને તાલીમ આવશ્યક છે.

વ્યવસાયી:

વ્યવસાયી કે જે તેની રોજીંદી ક્રિયા કરતા હોય અથવા ચોક્કસ વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલ હોય. દા.ત. ટેનીસ ખેલાડી, સંગીતકાર, સંશોધનકર્તા કે જે બધાજ તેના સુસંગત ક્ષેત્રમાં મહારથી હોય છે.

વ્યવસાયિકતા:

વ્યવસાયિકતા એક વ્યવસાયી લક્ષણ ભાવના અથવા પદ્ધતિ છે. વ્યવસાયિકતા માટેની પ્રમાણભૂતતા એજ કે તે જે તે ક્ષેત્રના નિષ્ણાંતો પાસેથી મેળવાય છે. આ વ્યવસાયિક નિષ્ણાંતની સંપૂર્ણ સામેલગીરી તેમજ તેનું વ્યવસાય પ્રત્યેનું સમર્પણ સંપૂર્ણ હોય છે. તેમની પાસેથી લોકો સેવા મેળવે છે.

ગ્રંથાલયનાં સંદર્ભમાં કહીએ તો, Professional Librarian યોજના બનાવે છે, દિશાસૂચન કરે છે તેમજ ગ્રંથાલય અને માહિતી સેવાઓ ઉપભોક્તાની ચોક્કસ જરૂરીયાત મુજબ આપે છે. જ્ઞાનનો સંગ્રહ, પુનઃ પ્રાપ્તિ અને જ્ઞાન વ્યવસ્થાપન તેમજ પુસ્તકો અને હસ્તપ્રતોથી કમ્પ્યુટર ડેટાબેઝ અને ગ્રંથાલય અને માહિતીનું પ્રસારણ ઉપભોક્તા સુધી પહોંચાડીને કરે છે.

વ્યવસાય અને ગ્રંથાલય વ્યવસાય:

વ્યવસાય અને ગ્રંથાલય વ્યવસાય વિષે વ્યવસ્થિતરૂપમાં સમજીએ તો,

વ્યવસાય કે જેને રોજગાર અથવા ધંધો પણ કહેવાય છે. જેનો અભિપ્રાય એ દરેક ક્રિયાઓ સાથે છે જે કોઇપણ વ્યક્તિ દ્વારા તેમના ઘર અથવા ફેક્ટરીમાં પોતે અથવા અન્ય વ્યક્તિની મદદથી કાર્ય કરવામાં આવે છે. જેમાં ઉત્પાદન સબંધી, વેપાર સબંધી અને સેવા સબંધી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

રોજગાર સબંધી વ્યવસાય એ કહેવાય છે જે કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યક્તિઓની સેવા કરવા અથવા પોતાની સેવા બીજાને વહેંચીને નાણા મેળવવામાં આવે. અહીં Advocate, Doctor, Professor અને Librarian નો સમાવેશ થાય છે. આ લોકો પોતાની સેવાઓને વહેંચી પોતાના જીવન નિર્વાહ માટે નાણા મેળવે છે. વ્યવસાયની દ્રષ્ટીએ દરેક લોકોની માંગ અલગ અલગ હોય છે અને તેનો આધાર ઉપયોગીતા પર રહેલ છે. જ્યારે વર્તમાન અને ભાવિ જરૂરિયાતની ઉપયોગીતાના આધાર પર જ કોઈ પણ વ્યવસાયની માંગ હોય છે.

ગ્રંથાલયને તેની સેવા અને સમાજમાં રહેલ મહત્વના કારણે જ્ઞાન મંદિરનું નામ આપવામાં આવેલ છે. જેવી રીતે મંદિરના પૂજારીનો વ્યવસાય ઉચ્ચકક્ષાનો માનવામાં આવે છે તેવી જ રીતે Library નાં Librarian નું કાર્ય એક મહાન કાર્ય કહેવાય છે. વિશેષરૂપ ગ્રંથાલય દ્વારા આપવામાં આવતી સેવાના લીધે અન્ય ને કેટલો લાભ થઈ શકે તે સેવા આપનાર જાણતા હોય એ પ્રકારના વ્યવસાયની દ્રષ્ટિ એ Library Profession ઉત્તમરૂપથી Proper Profession ની Category માં આવે છે. કારણ કે ગ્રંથાલયનો ઉપયોગ કરવા વાળા પ્રત્યેક ઉપયોગકર્તા ગ્રંથાલયમાંથી જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરીને એક સુસંસ્કૃત અને વિદ્વાન બનવા તરફ આગળ વધે છે. આ રીતે Librarian સમાજની વ્યક્તિઓને સેવા પૂરી પાડી આનંદ, ઉત્સાહ અને ધન્યતાનો અનુભવ કરે છે.

ઉપરોક્ત બાબત પરથી કહી શકાય કે Profession ની દ્રષ્ટિએ Librarian નું કાર્ય પણ ઉપયોગિતાવાદી છે, કારણ કે Librarian કે જે પોતાની વિભિન્ન યોગ્યતાના માધ્યમથી મેળવેલ જ્ઞાન મારફત વિવિધ પ્રકારથી ઉપયોગકર્તાની સેવા કરે છે, તેમજ માહિતી સબંધી જીજ્ઞાસાની પૂર્તિ કરે છે. આમ કહેવાનો મતલબ એ જ કે Librarian ની દરેક સેવા Users માટે જ સમર્પિત થઈ જાય છે અને બદલામાં તેને વેતનરૂપે નાણા મળે છે.

Librarian અપ્રત્યક્ષ રૂપથી નાણાની પ્રાપ્તિ કરતા હોવાથી તેનું કાર્ય વ્યવસાય જ છે, પરંતુ તે અન્ય વ્યવસાયની જેમ સામાન્ય વ્યવસાય નથી. જો કે એક અલગ જ જવાબદારી અને પડકારરૂપથી વ્યવસાય છે. America અને England જેવા દેશોમાં Library Science નાં ક્ષેત્રમાં નવીન પ્રકારના પ્રશિક્ષણનો જન્મ થઈ ગયેલ છે. જે Librarian નાં કાર્યને Professional રૂપ પ્રદાન કરવામાં પોતાની મહત્વરૂપ ભૂમિકા ભજવે છે. ભારતમાં પણ Library and Information Science નાં ક્ષેત્રમાં અનેક Universities માં Bachelor, Master, M.Phil. અને Ph.D. કક્ષાએ નવીનરૂપથી Teaching Practice Programme શરૂ કરવામાં આવ્યા છે, તેમજ DRTC અને INSDOC જેવી સંસ્થા એ Documentation અને Information Science માં Modern Education ની શરૂઆત કરી છે. ખાસ કરીને આ પ્રકારનાં Education Programme Manpower ને Library Profession Join કરવા પ્રોત્સાહિત કરે છે.

ગ્રંથાલય વ્યવસાયના ઉદ્દેશ્યો:

ગ્રંથાલય વ્યવસાયના મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય નીચે પ્રમાણે છે.

❖ યશ અને ધન પ્રાપ્તિ નું સાધન (Status & Income Achievement Equipment):

આચાર્ય કાવ્યશાસ્ત્રી મમ્મટ એ મનુષ્યનાં લાભની પ્રાપ્તિ માટે જે ઉદ્દેશ્ય બતાવ્યા છે તેમાં

1. યશ પ્રાપ્તિ
2. ધન પ્રાપ્તિ

નો સમાવેશ થાય છે. જેમાંથી યશ, માન, સન્માન ને First Category માં મુકેલ છે. Library Profession એ એક Perfect Profession છે. આ Profession માં લાભ બન્ને પ્રકારથી થાય છે. ઉપયોગકર્તાની સેવા કરવાથી સન્માન અને પગારના માધ્યમથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે, જે જીવનનિર્વાહ માટે આવશ્યક છે.

સમાજ કલ્યાણ:

ડો. એસ. આર. રંગનાથનને Department of Library Science, Delhi University માં ૧૯૪૭ નાં ઉદ્ઘાટનમાં જણાવેલ કે ભારતનું સામાજિક ઉત્થાન ગ્રંથાલય અને ગ્રંથાલય વિજ્ઞાનની સેવા વિના સંભવ નથી જે વાત આજે સાચી પડી છે. આજે દેશમાં ગ્રંથાલય અને ગ્રંથાલય વિજ્ઞાન કેન્દ્રોનું એક Network Establish થઈ ચુક્યું છે, જે આ વાતનું પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ છે કે Library is a Social Welfare Institute.

આનંદપૂર્તિનું કાર્યસ્થાળ:

આનંદની અનુભૂતિ આત્માને પ્રસન્ન કરે છે અને તે આવીસ્મરણીય છે. જો કે આ અનુભવ અમુક જ વ્યવસાય માંથી પ્રાપ્ત થાય છે, જેમાં Library Profession નો સમાવેશ થાય છે.

રાષ્ટ્રિય જવાબદારી:

National Responsibility ને સ્પષ્ટ કરતા ડો. રંગનાથન જણાવે છે કે કોઈપણ રાષ્ટ્રનો રાષ્ટ્રીય ધર્મ એ હોય છે કે જેનાથી તે વિશ્વના જ્ઞાન અને કલ્યાણમાં અસાધારણ યોગદાન પૂરું પાડે. જે રીતે Librarian કે જે Library Service નાં ક્ષેત્રમાં ઉપયોગકર્તાની સેવા કરીને પોતાની National Responsibility પૂર્ણ કરે છે.

ગ્રંથાલય વ્યવસાયનું ભાવી:

ગ્રંથાલય એક વ્યવસાય છે અને અનેક લોકો આ વ્યવસાય પ્રત્યે આકર્ષિત થયા છે. વ્યવસાયના ક્ષેત્રમાં માનવશક્તિની જરૂરીયાત તેની ઉપયોગીતાનાં કારણે હોય છે. જેવી રીતે એક વ્યવસાય પોતાની કાર્યક્ષમતા અને યોગ્યતાના આધાર પર નાણા પ્રાપ્ત કરે છે. તેવી જ રીતે Librarian પણ તેની યોગ્યતાના આધાર પર જુદા જુદા સ્તરોના પદોમાંથી પોતાના સ્તરને સમાન પદની પ્રાપ્તિ કરે છે અલગ અલગ સ્તર પર રહેલ Librarian ની યોગ્યતા, પ્રશિક્ષણ, અનુભવ અને પગારધોરણ અલગ અલગ હોય છે. ગ્રંથાલય વ્યવસાયમાં આવનાર દરેક પોતાની યોગ્યતા અને કાર્યક્ષમતાના સ્તરથી આગળનું સ્તર અને પદ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છે છે. પરંતુ આવું શક્ય બનતું નથી, કારણ કે પસંદગીકારો પણ યોગ્યતા અને કાર્યક્ષમતાના આધાર પર જ Librarian નું selection કરે છે.

ભારતમાં Librarian ની post દરેક level ની Educational Institution અને Government Section, Research Center, Information Center, Private Institution માં હોય છે. એક survey અનુસાર ૯૮% Private Institute માં Librarian ની Post ભરવામાં આવે છે. ખાસ કરીને ઉપરોક્ત દરેક Institute નાં Manpower માં તીવ્રગતીથી વધારો થાય છે, એટલે સ્વાભાવિક છે કે Librarian ની post ની જરૂરીયાત રહેશે જ. એટલે કે India માં Library Profession નું future bright છે, તેમજ આ profession તરફ દરેક વ્યક્તિ આકર્ષિત થાય તે સ્વાભાવિક છે.

વ્યવસાયિક નીતિમત્તા:

Joint Council of Library Association of India ની 19 December 1988 નાં રોજ Calcutta માં યોજાયેલ meeting માં Library and Information Professional માટેની આચાર સંહિતાનો મુસદ્દો રજૂ કરવામાં આવેલ જે અનુસાર,

- ❖ સમાજનાં આર્થિક, સામાજિક, શૈક્ષણિક, સાંસ્કૃતિક ધ્યેયોની પરિપૂર્ણતામાં અમે અસરકારક ભૂમિકા ભજવીએ છીએ. S&T ના ક્ષેત્રે થતા સતત નવા સંશોધનો થી સમાજનો પરિચય કરાવવો, નવીન માહિતી અંગે લોકોને સજાગ બનાવવા, વગેરે.
- ❖ એક લોકશાહી સમાજ વ્યવસાય હોવાથી પ્રત્યેક નાગરિક બૌદ્ધિક સ્વતંત્રતાનો હક્ક પ્રાપ્ત કરે છે, તેથી તેને જ્ઞાતિ, જાતી, રંગ, લિંગ જેવા કોઈપણ ભેદભાવ વગર ચોક્કસ અને પૂર્વગ્રહ રહિત માહિતી પૂરી પાડે છે, તેમજ ઉપયોગકર્તા કે વાંચક દ્વારા જે પ્રકારની સામગ્રીની માંગ કરવામાં આવે તે સામગ્રી પૂરી પાડવામાં આવશે. સિવાય કે જે માહિતી અપ્રાપ્ય હોય.
- ❖ લોકોને ગ્રંથાલયના સંસાધનો નો ઉપયોગ કેમ કરવો તે અંગે માર્ગદર્શન પુરૂ પાડીને તે અંગે માનસિક વિકાસ સાધવાની જવાબદારીનો અમે સ્વીકાર કરીએ છીએ.
- ❖ અમારા વ્યવસાયમાં સભ્યપદ મેળવવા માટે ઉચ્ચકક્ષાની પ્રમાણિકતા અને વ્યવસાયિક યોગ્યતા આવશ્યક છે અને તે અંગે અમે સભાન રહીશું.
- ❖ અમે એવો સંકલ્પ કરીએ છીએ કે એક આદર્શ વ્યવસાયિક પ્રણાલીનું નિર્માણ કરીશું અને તે માટે જરૂરી સંહિતાનું પાલન કરીશું.
- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતીનો વ્યવસાય એક સેવા આધારિત વ્યવસાય છે. તેથી આ વ્યવસાયિકોએ માહિતી પ્રાપ્ત કરવી અને તેની એવી રીતે વ્યવસ્થા કરવી કે જેથી ઉપયોગકર્તાને સરળતાથી પ્રાપ્ત થાય.

ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકોએ લોકશાહીના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરીને તેમની રસ, રૂચી અને પસંદગી મુજબની માહિતી પૂરી પાડીને તેઓને વ્યક્તિગત વિકાસની તક પૂરી પાડવી.

- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકોએ એવા તમામ માહિતી સ્ત્રોતોથી જાણકાર રહેવું જોઈએ કે જે તેના Users દ્વારા સૂચવવામાં આવ્યા હોય, પછી તે Book Form હોય, Technical Paper Form કે Non Book Form હોય.
- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકોએ હમેંશા તેના Research Worker નાં સમયને અનુરૂપ બનવાનો કે રહેવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈએ. તેમજ પોતાના કાર્યો, વ્યક્તિગત માન્યતા, વલણો અને પૂર્વગ્રહો દુર રાખવા જોઈએ.
- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકો એ ગેરવ્યાજબી અને અનૈતિક આર્થિક હિતોને અવગણીને પોતાના Users / Clients ને સમાન ધોરણે સેવા આપવી જોઈએ.
- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકો એ ઉપયોગકર્તા ને માહિતી પૂરી પાડવાના સમયનું પાલન કરવું જોઈએ, જે મુખ્ય પરિબળ છે. જો સમયનું પાલન ન કરવામાં આવે તો વ્યવસાયની ગુણવત્તા ઘટે છે.
- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકોએ પોતાના Professional Association ને વિકસાવીને આ વ્યવસાયની સેવાઓ અને પ્રવૃત્તિઓને ગૌરવ પ્રદાન કરવાનો ધ્યેય રાખવો જોઈએ. ઉપરાંત નવી પેઢીને ઉદાહરણરૂપ સેવા પૂરી પાડવી તેમજ આદર્શ સેવા આપવા પ્રોત્સાહન પુરૂ પાડવું જોઈએ.
- ❖ ગ્રંથાલય અને માહિતી વ્યવસાયિકોએ જ્ઞાનના ક્ષેત્રનો સતત વિકાસ સાધવો જોઈએ. આ માટે તેમણે સંશોધન, શિક્ષણ અને વિવિધ પ્રકારના સાહિત્ય દ્વારા જ્ઞાનનું વિતરણ કરવું જોઈએ.

સમીક્ષા:

વર્ષો જુના Profession માં Agriculture, Medical, Education, Art (Drawing, Craft, Music) વગેરે કે જેનું સમાજમાં માનભર્યું સ્થાન છે, તેમજ સામાજિક માન્યતા પ્રાપ્ત છે. એવું જરૂરી નથી કે તેને આર્થિક માપદંડ (Economic Criteria) થી માપવામાં આવે. Industrialization, Economical અને Sociological Development નાં કારણે અનેક નવા નવા Profession છેલ્લા ઘણા વર્ષો માં અસ્તિત્વમાં આવ્યા છે જે પૈકી Library Profession 19 મી અને 20 મી સદીમાં અસ્તિત્વમાં આવેલ Profession છે.

સંદર્ભ

- I. Dhiman, Anil K. and Rani, Yashoda (2005). Learn Library and Society. New Delhi: Ess Ess Publications.
- II. Kumar, P.S.G. (2012). Foundations of Library and Information Science. Delhi: B.R. Publishing Corporation.
- III. Kumar, Krishan (2010). Library organization. New Delhi: Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
- IV. <http://www.essay.uk.com/essays/education/ethics-library-information-science-lis-professionals/>
- V. <http://www.ala.org/tools/ethics>
- VI. <http://www.dictionary.com/browse/librarianship>
- VII. http://www.las.org.sg/pa_cf.pdf
- VIII. Wikipedia (N.D), Librarian

Retrieved from

<https://en.wikipedia.org/wiki/Librarian>

Dr. Jignesh Makwana

Assistant Professor

PG Department of Library & Information Science

Sardar Patel University

Vallabh Vidyanagar

Copyright © 2012 – 2018 KCG. All Rights Reserved. | Powered By: Knowledge Consortium of Gujarat